

Sygn. akt VI Gz 270/18

POSTANOWIENIE

Dnia 19 września 2018 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Sędziowie: SSO Renata Bober

SSO Marta Zalewska (spr.)

Protokolant: asyst. sędz. Marta Orzeł

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2018 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku dłużnika: (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.

o ogłoszenie upadłości

w przedmiocie zażalenia dłużnika na postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie, V Wydział Gospodarczy z dnia 23 maja 2018 r., sygn. akt V GU 105/18

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać do dalszego prowadzenia temu Sądowi.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy odrzucił wniosek dłużnika (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. o ogłoszenie upadłości. Sąd wskazał, że w dniu 12 marca 2018 r. dłużnik wniósł o ogłoszenie upadłości oraz złożył w tej samej dacie wniosek o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego (V GR7/18). Postanowieniem z dnia 26 marca 2018 r. Sąd zawiadomił o tym fakcie Sąd upadłościowy w trybie art. 12 ust 1 pr. restr, kolejno postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2018 r. otworzono przyspieszone postępowanie układowe w stosunku do dłużnika. W tych okolicznościach Sąd odrzucił wniosek o ogłoszenie upadłości na podstawie art. 9a pr., up.

W zażaleniu dłużnik zarzucił:

1. naruszenie przepisu art. 9b ust 2 pr.up. poprzez jego niezastosowanie i niewstrzymanie rozpoznania wniosku do czasu uprawomocnienia się postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego ogłoszonego w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z dniem 7 czerwca 2018 r.,
2. naruszenie przepisu art. 9a pr.up. poprzez jego błędne zastosowanie i w konsekwencji odrzucenie wniosku o ogłoszenie upadłości, w miejsce wstrzymania rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości do prawomocnego umorzenia postępowania restrukturyzacyjnego, pomimo cofnięcia wniosku restrukturyzacyjnego oraz złożonego wniosku o umorzenie postępowania restrukturyzacyjnego, co miało istotny wpływ na wynik sprawy.

W oparciu o powyższe zarzuty dłużnik wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

Aby umożliwić realizację zasady pierwszeństwa postępowania restrukturyzacyjnego, a jednocześnie nie opóźnić rozpoznania wniosku upadłościowego, Sąd upadłościowy wstrzymuje rozpoznanie wniosku o ogłoszenie upadłości do czasu wydania prawomocnego orzeczenia w sprawie wniosku restrukturyzacyjnego. Nie ma przy tym znaczenia, który z wniosków został złożony w sądzie wcześniej (art. 9b p.u.). Kolejną zasadą jest, że nie można ogłosić upadłości przedsiębiorcy w okresie od otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego do jego zakończenia lub prawomocnego umorzenia (art. 9 a p.u.) (tj. z dnia 22 listopada 2017 r., Dz.U. z 2017 r. poz. 2344, dalej: pr.up.). Jednakże wynikający z tego przepisu zakaz ogłaszania upadłości ma charakter czasowy: ustaje z chwilą zakończenia lub prawomocnego umorzenia postępowania restrukturyzacyjnego, a zatem wszczęcie procedury restrukturyzacyjnej nie czyni wydania orzeczenia niedopuszczalnym, a jedynie odsuwa w czasie moment jego rozpoznania. Brak podstaw prawnych do przyjęcia, iż owa czasowa niemożność ogłoszenia upadłości stanowi podstawę do odrzucenia wniosku o upadłość, skoro ustawodawca nie wskazał enumeratywnie takiego sposobu rozstrzygnięcia. Odrzucenie pozwu to orzeczenie formalne, proceduralne, zatem musi taki sposób rozstrzygnięcia wynikać z zapisu kpc i nie można go domniemywać czy stosować analogii do art. 199 kpc. Skoro na czas trwania restrukturyzacji postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości nie może się toczyć w myśl art. 9a to jest to jednoznaczne ze wstrzymaniem się sądu ex lege z rozpoznaniem wniosku o ogłoszenie upadłości. Dyskusyjny wydaje się natomiast pogląd, iż sąd na mocy art. 9a winien wydać w tym przedmiocie postanowienie o stwierdzeniu z mocy prawa wstrzymania rozpoznania wniosku, choć niewątpliwie dla pewności obrotu gospodarczego orzeczenie takie, choć deklaratoryjne, byłoby pożądane. (por. Zimmerman, Prawo upadłościowe. Komentarz 2018, wyd.5, legalis; Prawo Upadłościowe. Komentarz 2016 Adamus, wyd. 1).

W okolicznościach niniejszej sprawy dłużnik w jednym czasie złożył dwa wnioski: o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego oraz o ogłoszenie upadłości. Na skutek pierwszego z nich Sąd Rejonowy w Rzeszowie otworzył przyspieszone postępowanie układowe na mocy postanowienia z dnia 24 kwietnia 2018 r. (sygn. V GR 7/18), sprawa została zarejestrowana pod sygn. V GRp 5/18. Z kolei wniosek w przedmiocie ogłoszenia upadłości dłużnika, na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 19 marca 2018 r. został wstrzymany na podstawie art. 9b ust 2 or.up. do czasu wydania prawomocnego orzeczenia w postępowaniu o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego.

Pismem złożonym w dniu 30 kwietnia 2018 r. dłużnik cofnął wniosek o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego. Postanowieniem z dnia 29 maja 2018 r. Sędzia Komisarz zezwolił na umorzenie postępowania restrukturyzacyjnego. w dniu 6 czerwca 2018 r. Sąd Rejonowy w Rzeszowie umorzył postępowanie restrukturyzacyjne wobec (...) Sp. z o.o. w P.. Orzeczenie w tym przedmiocie uprawomocniło się z dniem 26 lipca 2018 r. Zatem zachodzi podstawa do podjęcia postępowania w przedmiocie wniosku o ogłoszenie upadłości.

Sąd Okręgowy podziela w całości pogląd, który wyraził Sąd Okręgowy w Warszawie (postan. Z dnia 04.04.2017 r. XXIII Gz 215/17). W uzasadnieniu tej decyzji dostrzegł lukę prawną i zaproponował jej wypełnienie poprzez dopuszczenie w drodze analogii zastosowania art. 9b ust 2 pr. Up. Choć sąd w tym składzie nie widzi podstaw, ale też i potrzeby stosowania w/w analogii

(przepis art. 9b.2 wskazuje na skutek konstytutywny orzeczenia wstrzymującego, zaś art. 9a stanowi o skutku deklaratoryjnym), to wykładnia celowościowa w w/w postanowieniu zaprezentowana zasługuje na pełną aprobatę. Wstrzymanie z mocy prawa rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości wydaje się być niezbędnym rozwiązaniem, gdy uwzględni się podstawowy cel ustawodawcy wyrażony w art. 2 ust 1 pr. Up., którym było takie skonstruowanie zarówno postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości, jak i postępowania upadłościowego, by umożliwić równomierne i maksymalne zaspokojenie wszystkich wierzycieli.

W konsekwencji poglądy przeciwne, zgodnie z którymi w okresie toczącego się postępowania restrukturyzacyjnego, wniosek o ogłoszenie upadłości powinien zostać odrzucony (art. 199§1 pkt 3 k.p.c.) z uwagi na czasowe ograniczenie

zdolności upadłościowej restrukturyzowanego dłużnika, czy też oddalony (takie rozstrzygnięcie ma przecież charakter definitywny, zatem sprzeczny z literą art. 9a, ponadto sąd oddala wniosek po merytorycznej analizie przesłanek ogłoszenia upadłości, a w przypadku art. 9a nie ma mowy o takim badaniu); bądź, że postępowanie winno ulec umorzeniu (nie ma podstaw do umorzenia postępowania w przedmiocie wniosku o ogłoszenia upadłości na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w zw. art. 35 p.u., gdyż z żadnej regulacji nie wynika, aby otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego powodowało, że merytoryczne rozpoznanie wniosku o ogłoszenie upadłości stało się zbędne lub niedopuszczalne) nie są słuszne. Odrzucenie wniosku o ogłoszenie upadłości prowadzić może do niemożności uznania szeregu czynności dłużnika za bezskuteczne i w konsekwencji mogłoby uniemożliwić odzyskanie majątku niezbędnego do zaspokojenia wierzycieli w postępowaniu upadłościowym, co jest niewątpliwie sprzeczne interesem wierzycieli w rozumieniu art.127 ust. 1 p.u. (por. uzasadnienie przywoływanego powyżej orzeczenia SO w Warszawie).

Z tych względów wydanie przez Sąd zaskarżonego postanowienia w dniu 23 maja 2018 r. w przedmiocie odrzucenia wniosku dłużnika o ogłoszenie upadłości sąd odwoławczy uznał za błędne, dlatego też zaskarżone postanowienie zostało uchylne na podstawie art. 386§ 1 k.p.c. w zw. z art. 397§2 k.p.c. w zw. z art. 35 pr. up.